

Nr 68.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående utsträckt tillämpning av lagen den 4 juni 1943 (nr 274) om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger, m. m.; given Stockholms slott den 13 februari 1948.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) lag angående utsträckt tillämpning av lagen den 4 juni 1943 (nr 274) om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger; samt

2) lag angående fortsatt giltighet av lagen den 4 juni 1943 (nr 275) om förlängning i särskilt fall av tiden för rätt att lyfta utdelning i konkurs.

GUSTAF.

Herman Zetterberg.

F ö r s l a g

till

L a g

angående utsträckt tillämpning av lagen den 4 juni 1943 (nr 274) om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger.

Härigenom förordnas, att den i lagen den 4 juni 1943 om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger¹ stadgade giltighetstiden för kupong, som där avses, skall utsträckas till och med den 30 juni 1949.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

F ö r s l a g

till

L a g

angående fortsatt giltighet av lagen den 4 juni 1943 (nr 275) om förlängning i särskilt fall av tiden för rätt att lyfta utdelning i konkurs.

Härigenom förordnas, att lagen den 4 juni 1943 om förlängning i särskilt fall av tiden för rätt att lyfta utdelning i konkurs, vilken enligt lag den 14 mars 1947 (nr 116) gäller till och med den 30 juni 1948, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1949.

¹ Jfr SFS 1947: 115.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 januari 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och handelsdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, fråga om *utsträckt tillämpning av lagen den 4 juni 1943 om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger* samt om *fortsatt giltighet av lagen samma dag om förlängning i särskilt fall av tiden för rätt att lyfta utdelning i konkurs*.

Föredraganden anför följande.

I anledning av de svårigheter som på grund av krigsförhållandena uppstodo för åtskilliga fordringshavare — särskilt utländska sådana — att inom vederbörlig tid bevaka vissa svenska fordringsanspråk antogos vid 1943 års riksdag förenämnda två lagar.

Genom lagen den 4 juni 1943 (nr 274) om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger har föreskrivits, att ränte- eller utdelningskupong som avses i 25 § lagen om skuldebrev, ändå att den ej företes till inlösen inom där angiven tid, icke skall upphöra att gälla före den 1 juli 1944. Vad sålunda stadgats skall ej äga tillämpning, där den i nämnda lagrum angivna tiden gått till ända före lagens ikraftträdande. Genom lagar den 17 mars 1944 (nr 106), den 23 mars 1945 (nr 85), den 10 maj 1946 (nr 186) och den 14 mars 1947 (nr 115) har den i 1943 års lag stadgade giltighetstiden för kupong, som där avses, utsträckts till och med den 30 juni 1948.

Enligt lagen den 4 juni 1943 (nr 275) om förlängning i särskilt fall av tiden för rätt att lyfta utdelning i konkurs har Kungl. Maj:t erhållit befogenhet att, där på grund av förhållanden, som föranletts av krig, svårighet föreligger för borgenärer i konkurs att inom tid som anges i 148 a § konkurslagen anmäla sig att lyfta utdelning i konkursen, meddela förordnande om förlängning av nämnda tid för borgenärerna i konkursen. Lagen, som ursprungligen gällde till och med den 30 juni 1944, har erhållit fortsatt giltig-

het senast genom lag den 14 mars 1947 (nr 116), enligt vilken 1943 års lag gäller till och med den 30 juni 1948. Med stöd av densamma har genom kungörelser den 4 juni 1943 (nr 276), den 17 mars 1944 (nr 108), den 23 mars 1945 (nr 87), den 10 maj 1946 (nr 188) och den 14 mars 1947 (nr 117) om förlängning av tiden för rätt att lyfta utdelning i aktiebolaget Kreuger & Tolls konkurs föreskrivits, att den tid, inom vilken borgenär i bolagets konkurs äger anmäla sig att lyfta utdelning i konkursen, icke på grund av stadgandet i 148 a § konkurslagen skall utgå före den 1 juli 1948.

Departementschefen. Vid anmälan år 1943 av förslaget till lagen om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger framhöll min företrädare i ämbetet, att den däri angivna slutdagen för kupongernas giltighetstid borde framflyttas, om så visade sig erforderligt. I enlighet härmed har också, med hänsyn till de av kriget föranledda förhållandena, sagda giltighetstid gång efter annan förlängts, senast till och med den 30 juni 1948. Då förslag till förlängning framlades år 1946, påpekade jag, att även om krigets upphörande medfört en återgång till mer normala förhållanden på vissa områden, kommunikationerna med främmande länder dock icke återupptagits i full omfattning. Vad sålunda anförts torde fortfarande i viss mån äga giltighet. Därjämte torde böra beaktas, att stora befolkningsgrupper i Europa till följd av kriget alltjämt befinna sig under sådana levnadsförhållanden att vidtagandet av rättsliga dispositioner i ett främmande land måst anstå. Viss tvekan kan väl råda, huruvida dessa skäl äro av den styrka att de motivera en fortsatt förlängning av lagstiftningen. Enligt vad jag inhämtat från banker som förvalta aktier och obligationer har emellertid lagen även under det sist förflutna året visat sig fylla ett praktiskt behov. Då så måste antagas bli fallet ytterligare någon tid, vill jag föreslå, att till undvikande av rättsförluster för kuponginnehavare utomlands giltighetstiden för kuponger som avses i lagen förlänges, förslagsvis till och med den 30 juni 1949.

Preskriptionstiden för rätt att lyfta utdelning i konkurs torde endast i undantagsfall ha medfört risk för rättsförluster till följd av krigsförhållandena, eftersom konkursfordringar som regel tillkomma inhemska fordringsägare. Såsom förut nämnts har också förordnande om förlängning av preskriptionstiden med stöd av den förut nämnda fullmaktslagen meddelats endast i fråga om aktiebolaget Kreuger & Tolls konkurs, i vilken en mera betydande del av fordringarna finnes på utländska händer. Jag har från konkursförvaltningen inhämtat, att utdelning å dessa fordringar under år 1947 uppburits till ett belopp av omkring 50 000 kronor men att fortfarande utdelning innestår till icke obetydliga belopp. För en förlängning av tiden för rätt att lyfta utdelning i konkursen utöver den 30 juni 1948 tala samma skäl som förut anförts beträffande frågan om en förlängd giltighetstid för kuponger. Å andra sidan måste beaktas, att genom en utsträckning av preskriptionstiden konkursens slutförande kommer att ytterligare fördröjas, vilket i och för sig är en olägenhet. Självfallet föreligga något bättre möjlig-

heter att bedöma frågan om en förlängning av fristen vid en senare tidpunkt, då vetskap vunnits i vad mån utdelning uppburits under det första halvåret 1948. Jag anser därför i nuvarande läge försiktigheten bjuda att giltighetstiden för lagen i ämnet förlänges till och med den 30 juni 1949, varigenom Kungl. Maj:t beredes möjlighet att i anslutning till den nu gällande fristens utgång taga under omprövning, huruvida fristen bör utsträckas utöver den 30 juni 1948. Såvitt nu kan bedömas torde däremot någon ytterligare förlängning av lagen icke böra förekomma.

I enlighet med det anförda ha inom justitiedepartementet upprättats förslag till

- 1) lag angående utsträckt tillämpning av lagen den 4 juni 1943 (nr 274) om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger; samt
- 2) lag angående fortsatt giltighet av lagen den 4 juni 1943 (nr 275) om förlängning i särskilt fall av tiden för rätt att lyfta utdelning i konkurs.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över lagförslagen, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar¹, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Ake Mossler.

---

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med de vid propositionen fogade lagförslagen, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 6 februari 1948.

Närvarande:

justitieråden LAWSKI,
GYLLENSWÄRD,
NISSEN,
regeringsrådet KUYLENSTIERNA.

Enligt lagrådet den 4 februari 1948 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 23 januari 1948, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

- 1) *lag angående utsträckt tillämpning av lagen den 4 juni 1943 (nr 274) om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger; samt*
- 2) *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 4 juni 1943 (nr 275) om förlängning i särskilt fall av tiden för rätt att lyfta utdelning i konkurs.*

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet hovrättsrådet S. Edling.

Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

Ur protokollet:
Bengt Larson.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 februari 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och handelsdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, lagrådets den 6 februari 1948 avgivna utlåtande över de till lagrådet den 23 januari 1948 remitterade förslagen till

- 1) lag angående utsträckt tillämpning av lagen den 4 juni 1943 (nr 274) om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger; samt
- 2) lag angående fortsatt giltighet av lagen den 4 juni 1943 (nr 275) om förlängning i särskilt fall av tiden för rätt att lyfta utdelning i konkurs.

Föredraganden hemställer, att förslagen, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Karl Gustaf Grönhagen.